

Saluto-Genese v.z.w

Beweging ter bevordering van een gezonde kindertijd

Aangesloten bij de International Alliance for Childhood

Maatschappelijke zetel :
Nachtegalstraat 8
2060 Antwerpen
Bankrekening: 523-0456682-81

Verantwoordelijke nieuwsbrief:
Karin Vantricht
016/40.31.80
karin.vantricht@skynet.be

Nieuwsbrief 2

December 2005

Lieve lezers,

Wij wensen jullie allen een zalig, vreugdevol kerstfeest toe temidden van familie, vrienden en relaties die jullie genegen zijn.

Aankondigingen

1. De eerste cursus over de “Opvoeding van het Kleine Kind van 0 – 3 jaar” vindt plaats op zaterdag 28 januari 2006 te Sint-Pieters-Rode. Alles draait rond het thema van “Het Oprichten”. Na een euritmische opmaat onder leiding van Erna Kint beginnen we de dag met een voordracht over de motorische en de zintuiglijke ontwikkeling van het kleine kind door Dr Helena Maryns uit het Therapeuticum te Gent. Na de pauze bespreekt Annelies Sysmans de inrichting van de spelomgeving van het kind en de voorwaarden om tot een echte bewegingscultuur te komen. De dag besluit met een religieuze beschouwing over “het innerlijk licht” door Rik Fagard.
2. Data van de volgende open cursusdagen:
  - * zaterdag 18 maart 2006 “Het Gaan”
  - * zaterdag 6 mei 2006 “Het Spreken”
  - * zaterdag 14 oktober 2006 “Het Denken”
  - * zaterdag 18 november 2006 “Jaarfeesten”Het volledige dagprogramma vinden jullie in onze folder die nog steeds te verkrijgen is bij Karin.
3. Inschrijven voor de volledige cursusreeks of voor één cursus kan via Karin tot 6 januari 2006. Leden van Saluto-Genese krijgen **25 € korting** op het cursusgeld voor de volledige jaarcursus en 5 € korting op het cursusgeld voor 1 cursusdag! Lid worden kan éénvoudig door 10 € te storten op het rekeningnummer 523-0456682-81 met vermelding van je naam en adres.
4. We herinneren nog eens aan de **Kolisko-Tagungen** die door het Goetheanum in 2006 georganiseerd worden. De conferenties hebben als centraal thema “Het kind begrijpen – opvoeding en geneeskunde in dienst van de ontwikkeling” en worden in 9 landen georganiseerd. Brochures met het programma per land, kunnen gedownload worden van www.kolisko.net

De waarde van het kleine kind

De vzw Saluto-Genese, Vereniging ter Bevordering van een Gezonde Kindertijd, richt vanaf januari 2006 een open cursusreeks in over de opvoeding van het kleine kind van 0 tot 3jaar. De cursusreeks is gebaseerd op antroposofische inzichten en staat open voor ouders, onthaalouders, grootouders, kindverzorgers, therapeuten en voor iedereen die begaan is met het welzijn van het kleine kind.

Nood aan ‘kinder-tijd’

De idee voor de cursusreeks ontstond vanuit een gezonde maar ook zeer ernstige bezorgdheid voor het gezond opgroeien van kleine kinderen, en ook op vraag van vele jonge ouders en opvoeders.

Overal om ons heen kunnen we opmerken, dat door het grote intellectualisme in onze huidige tijd, de tijd om ‘Kind-te-zijn’ steeds meer verdrongen wordt. Niet alleen het kind, maar ook de gehele kindertijd worden steeds meer bedreigd in onze huidige samenleving.

We zien de vele verhardende tendensen omheen het kleine kwetsbare kind en de veelvuldige afwezigheid van rust, geborgenheid en een ritmisch dagverloop. De druk van het leven, beheerst door kapitaal en techniek, eist zijn tol voor de gezondheid en het welzijn van alle kleine kinderen. De ‘vrede’ en de ‘welvaart’ die we hier kennen, zorgen niet automatisch voor goede en gezonde ontwikkelingskansen.

”We zien een verscheurde en bijna onverdraaglijke wereld waarvan de ‘heelheid’ gebroken is.”
(Christof Wiechert, Leuven 12 okt. '05)

Gezondheid bedreigd!

Het kleine kind toont steeds meer tekenen van nervositeit, stress, hyperactiviteit en contactstoornissen. We zien vele kinderen met eczema en allergieën. Ook het weerstandsvermogen tegen allerlei infecties neemt af terwijl astma toeneemt. Meer en meer hebben baby's reflux ,stofwisselings-en eetproblemen en kennen ze slaapstoornissen. Er is ook een toename merkbaar van relatie- en contactstoornissen, van wilszwakte en gedragsproblemen. Bijna 40% van de vierjarigen kent een grote achterstand in de taalontwikkeling en in de laatste jaren zijn vroeggeboorten met 11% toegenomen! De omwereld van het kleine kind is niet meer voldoende ondersteunend om (de tijd die het duurt) ‘kind- te-mogen-zijn’.

De levenskrachten van het kind worden door de chaos en de verwarring, de drukte en de haast en door onze individualistische en egocentrische levensstijl dagelijks verzwakt. Bij gebrek aan omhulling en in- en uitademende rust tijdens zo'n dag, tonen vele kinderen vandaag nog weinig vaardigheid en aandrang om voluit ‘vrij’ te kunnen spelen. Meermaals kunnen we waarnemen hoe kinderen, die toch net in staat waren om wel in een mooi fantasiespel te vertoeven, er met een ruk weer worden uitgehaald (door de gsm., het fototoestel, het omdraaien van de televisie-of videoknop, het politieke en het sportjournaal, de stress van de ouders...) Ook zien we een steeds toenemende materiële verwenning van het al heel kleine kind die vaak samengaat met een verwaarlozing in de gevoels- en zielewereld en een vervroegd intellectualisme.

De pas opgerichte ‘babytelevisiezender’, die enkel programma's voor het kleine kind zal uitzenden, en dit dag én nacht, zal de verknechting stimuleren. Ook komt er een nieuw ontworpen ‘kleuter-gsm met gps’ met de bedoeling de braakliggende markt van de kleuter te veroveren (want een behoefte van het kind is het niet). Men speelt daarbij in op de angst die ouders hebben voor de veiligheid van hun kinderen.

Een bijna ‘geruisloze aanval’ op het ‘kind-zijn’ wordt in onze maatschappij gepleegd!

De integriteit van lichaam, ziel en geest

Wij zijn er van overtuigd dat ieder kind een ‘uniek wezen’ is en éénduidige aandacht verdient in warmte, in omhulling en in respect voor zijn eigenheid en uniciteit. Ieder kind is authentiek en ook

authentiek 'kind'. Dit is een éénmalige status in een mensenleven die maar een aantal jaren duurt, de tijd die nodig is om klein en hulpbehoevend te mogen zijn en te groeien.

Daarom willen we naar wegen zoeken om aan het kleine kind, op een zin-volle manier, weer de mogelijkheid te geven zich als 'kind' in een gezonde omgeving te mogen ontplooiën.

Onder de vleugels van de '*Internationale Alliantie voor de Kindheid*' (Alliance for Childhood – 1999- New York), willen we de gezondheid, het welbehagen en het welzijn van deze bedreigde mensengroep, ter harte nemen.

We willen het kleine kind kansen en ondersteuning bieden om op een gezonde en vreugdevolle wijze tot volwassene te kunnen opgroeien. We willen de kinderen een opvoeding geven die hen de mogelijkheid schenkt om vanuit de eigen wilskracht en daadkracht zijn lichaam te ontdekken. Vanuit een liefdevolle omhulling en interesse kan zijn 'Ik' dan rond het derde levensjaar zo harmonisch mogelijk in dat lichaam incarneren. Om dit te kunnen realiseren zullen er niet alleen nieuwe samenlevingsvormen en ideeën nodig zijn die de integriteit van lichaam, ziel en geest in het kind weer herstellen, maar die ook de nodige financiële ondersteuning bieden.

Saluto-Genese in de praktijk

Onze samenlevingsvorm is nu zó, dat nieuwe inzichten voor een kinder-pedagogie en een bewuste reflexie op de situatie van het kleine kind zéér dringend nodig zijn. Er is een echte nood bij vele kinderen! Meer en meer zijn er ook 'vrijplaatsen' nodig, waar 'tijd' en 'ruimte' gecreëerd worden. Het kind zélf wil niet meer beheerst worden door een wereld die louter materialistisch denkt. Het kind reageert hierop en laat ons duidelijk zien dat het zo niet verder meer kàn! Kijken we maar naar de vele kinderen met leesstoornissen (dyslexie), rekenstoornissen (dyscalculie), overbeweeglijke kinderen (oa. ADHD), kinderen met contactstoornissen (autismespectrums), kinderen met borderline- gedrag.

We willen het kleinschalig kinderonthaal voor kinderen onder de 3 jaar onder de vorm van kleine P.O.I's en gezinsonthaal, speelgroepjes voor dreumesen en peuters mee helpen uitbouwen vanuit de antroposofisch- menskundige inzichten van Rudolf Steiner. Ook willen we in de toekomst vanuit de inzichten van de antroposofische geneeskunde een artsenbegeleiding voor dagouders en kindverzorgers uitbouwen.

Hiermee mogen we ook de oprichting van een '*Fonds voor het Kleine Kind*' aankondigen onder de vleugels van 'Mercurius'. Daarvoor zal in december 2005 een actie gevoerd worden. Initiatieven die zullen genomen worden rond de gezondheid van het kleine kind zijn in het bijzonder:

- kleinschalige gezinsopvang en dagonthaal in kleine groepjes, ook rond scholen
- deelname aan opleidingen en congressen in binnen- en buitenland
- een gebaren- en liedjesboek, cursussen, brochures, folders
- een maandelijks Nieuwsbrief
- open cursusedagen.

Over dit Fonds zullen we u op de hoogte houden.

De *open cursussen* willen we inrichten om met bewustzijn, vaardigheid en enthousiasme in de praktijk te staan. De antroposofische arts 'Helena Maryns' wil ons hierin begeleiden. We willen dieper ingaan op de drie eerste en belangrijkste levensjaren van de mens, waarin hij als kind zich leert oprichten, leert spreken en denken. Meer en meer wordt erkend dat de drie eerste levensjaren van cruciaal belang zijn voor de kwaliteit van het verdere leven!

Deze cursussen zijn op drie zuilen gebouwd: de antroposofische menskunde en zijn spiritueel-religieuze achtergronden, de verzorgende, medische en pedagogische inzichten en de kunstzinnige methodiek. De volledige cursus bestrijkt drie jaar en wordt progressief opgebouwd. Elke cursusedag behandelt één thema zodat ook per cursusedag kan worden ingeschreven. Elke dag wordt geëvalueerd en nieuwe thema's voor de toekomst kunnen steeds worden voorgesteld. Na iedere deelname wordt een 'attest' uitgereikt. Het is de bedoeling om naar een 'certificaat' toe te werken dat aan het eind van

de driejarige opleiding kan uitgereikt worden . De cursus is beroepsbegeleidend . We zien ouderschap namelijk ook als een beroep.

We hopen vele dagouders, vaders en moeders, opvoeders en verzorgers van het kleine kind te mogen ontvangen, om samen de weg te gaan die het kind voor ons ‘bereidt’.

Het kind-zijn is in gevaar en vraagt om levenskansen.

Het recht op kind-zijn is een mensenrecht.

Onze hele cultuur is menswaardig als ook het kind er een gezonde plaats in vindt.

Wist je dat ...

- **Kinderdagverblijven** en naschoolse opvang zouden langer willen openblijven – van 6 uur ’s ochtends tot 22 uur ’s avonds. Tegelijkertijd willen zij een soepele oplossing bieden voor ouders die plots en meteen opvang nodig hebben en voor zieke kinderen. Volgens de sector is hun voorstel efficiënter en minder duur dan het uitdelen van dienstencheques. De Gezinsbond reageerde erg kritisch op het plan. Volgens Annemie Driessens, gezinspolitiek secretaris, hebben jonge kinderen rust en regelmaat nodig. Zelfs kinderen die maar 1 of 2 keer per week om halfzes uit hun bedje worden gehaald omdat ze naar de opvang moeten of kinderen die er maar af en toe tot 22 uur moeten blijven, worden in hun slaap-waakritme gestoord, en dat is niet goed, benadrukt Mevr. Driessens. Bovendien hebben experimenten met flexibele kinderopvang aangetoond dat het om erg weinig kinderen gaat die van zulke extreme openingstijden zouden gebruik maken. Meestal blijken ouders andere, kindvriendelijke oplossingen te zoeken , zoals bijvoorbeeld het onderling schuiven met werktijden. Wijst het argument van “het werkregime vraagt steeds meer van de ouders” niet op een erg economische benadering van de kinderopvang? Kinderrechtencommissaris Ankie Vandekerckhove betreurt het in ieder geval dat er niet méér vanuit de noden van het kind zelf geredeneerd wordt: “Kinderopvang is een basisrecht dat niet noodzakelijk de steeds grotere flexibiliteit op de werkvloer moet volgen. De vraag waarom we steeds maar flexibeler moeten werken, lijkt taboe.” Minister Inge Vervotte spreekt zich nog niet uit over het voorstel van de sector maar benadrukt wel dat voor haar het belang van het kind altijd eerst komt. (*De Standaard, 2 dec. ’05*)
- **Gun de kinderen een pauze!** Het slagwoord in het kleuter- en basisonderwijs van de laatste 20 jaar luidt “financiële verantwoordelijkheid”. Het geld van de belastingbetaler moet ‘efficiënt’ worden gebruikt, verstaat men hieronder. Politieke zowel als pedagogische leiders gebruiken dit slagwoord om te bewijzen dat ze zich agressief inzetten voor het onderwijs en het verbeteren van de academische bekwaamheden. Deze beweging voor grotere financiële verantwoordelijkheid heeft echter tot gevolg dat de vrije momenten van kinderen en hun kansen tot interactie met hun leeftijdsgenoten tijdens de pauzes tussen de lessen in, reeds in vele onderwijssystemen in de Verenigde Staten, Canada en Groot-Brittannië afgeschaft of beperkt werden. Men meent dat het verkorten van de pauzes een verhoging van het leervolume met zich zal brengen. Zoals zoveel andere politieke aanbevelingen voor het basisonderwijs, stoelt dit voorstel niet op wetenschappelijke bevindingen. Studies in Oostaziatische en Europese onderwijssystemen hebben daarentegen onomstotelijk bewezen dat de aandacht voor het onderricht bij kinderen gemaximaliseerd wordt door het verkorten van de lestijden en het invoeren van vele, korte pauzemomenten. Experimenten toonden aan dat kinderen na een pauze opnieuw aandacht hadden voor de leerstof en minder aandachtig werden naarmate de pauze later kwam . Ook het feit of de pauze binnen in het schoolgebouw dan wel buiten in de vrije lucht mocht doorgebracht worden, speelde een grote rol bij de aandacht voor de lessen. Verlangen dat kinderen meer tijd doorbrengen op de schoolbanken met de bedoeling de cognitieve en de sociale vaardigheden te vergroten, kan enkel en alleen op voorwaarde dat ook de tijd verlengd wordt die kinderen buiten het klaslokaal kunnen doorbrengen. (*Medizinisch-Pädagogische Konferenz 35/2005*)

- **TV kijken maakt kinderen dom!** Studies hebben aangetoond dat regelmatige TV consumptie de ontwikkeling afremt. Wie als kind veel televisie kijkt, bereikt als jonge volwassene een slechtere quotering aan het einde van zijn schoolopleiding dan kinderen die zelden televisie hebben gekeken. Drie studies die verschenen in de “Archives of Pediatric and Adolescent Medicine” (159,2005,614ff) hebben bovendien bewezen dat televisiekijken niet enkel schadelijk is voor de gezondheid van kinderen maar ook inwerkt op hun leervermogen: hoe vroeger kinderen voor het televisieapparaat zitten, hoe zwakker hun leerprestaties later zijn. Proefpersonen die als kind meer dan 3 uur per dag voor de televisie hadden doorgebracht, behaalden vaker geen eindexamen terwijl proefpersonen met een heel bescheiden TV consumptiepatroon, onafhankelijk van hun IQ en van socio-economische factoren, in de meeste gevallen een universiteitsdiploma konden behalen. Kinderen met een eigen televisie op de kamer scoorden beduidend slechter in wiskunde-, taal- en intelligentietests dan kinderen zonder eigen televisieapparaat. Vooral in de eerste drie levensjaren heeft televisiekijken een nefaste invloed op de latere bekwaamheden van het opgroeiend kind, zowel op verstandelijk als op mathematisch vlak. (*Medizinisch-Pädagogische Konferenz 35/2005*)
- **TV – Dinner: Veel kinderen eten terwijl ze televisie kijken.** Meer dan 43% van alle kinderen kijken televisie tijdens het eten. Volgens een studie in opdracht van de Wurtembergse Ziekteverzekering AG wordt vooral tijdens het avondeten vaak televisie gekeken. Bij slechts 28% van de meer dan 700 ondervraagde 8- tot 14- jarigen bleef het televisietoestel uitgeschakeld tijdens de maaltijden. (*Medizinisch-Pädagogische Konferenz 35/2005*)
- **Meer allergieën na een geboorte via keizersnede.** De basis voor de talrijke allergieën die in het latere leven van een kind kunnen opduiken, wordt vaak reeds tijdens de zwangerschap gelegd. Het roken schijnt nu reeds de tweede volgende generatie te belasten. Omvangrijke epidemiologische studies hebben aangetoond dat kleinkinderen van rokende grootmoeders langs moeders kant een hoger risico lopen om een allergie te ontwikkelen dan kinderen zonder rookbelasting in de voorouderlijke lijn. De hypothese van het roken bezwaart het kleinkind zelfs zonder dat het zelf contact met de rokende grootmoeder heeft gehad en zijn eigen gezin rookvrij was. Daaruit zou men kunnen afleiden dat het rookgedrag van de grootmoeder geleid heeft tot een verandering in de moederlijke genen die op hun beurt via de erfelijkheidsstroom het kleinkind voorbestemmen om een allergie te ontwikkelen. Een andere factor die het kind reeds in de moederschoot zou beïnvloeden, is de voeding. Het eten van veel vers fruit en groenten, en visolie schijnen een preventieve invloed te hebben, roken daarentegen zou het risico op allergieën verhogen. Kinderen die met behulp van een keizersnede ter wereld komen, worden in hun latere leven vaker ziek dan kinderen die langs natuurlijke weg geboren worden. De oorzaak ligt waarschijnlijk daarin dat de ingreep een allergiewerende basiskolonisatie van fysiologische darmkiemen van de moeder in het darmkanaal van het kind verhindert. Een verhoogd risico op allergieën zou ook voorkomen bij kinderen van wie de moeder tijdens de zwangerschap antibiotica of paracetamol heeft ingenomen. Het staat echter nog niet vast of de antibiotica het risico op allergieën verhoogt of dat de infectie van de moeder hiervoor verantwoordelijk is. (*Medizinisch-Pädagogische Konferenz 35/2005*)